

4. Het feit dat nu nog nazi's of nazi-gezinden op belangrijke posten in de BRD zitten.

3.4 Socialisme en kapitalisme

De socialisten beschouwen het kapitalisme als een mensvijandig systeem (het systeem waarin de mens door de mens wordt uitgebuit). Wat dat betreft zijn kapitalisme en communisme onverzoenlijke systemen. Toch ervaren de communisten niet de noodzaak dit vijandige systeem te vernietigen. In hun opvatting (gebaseerd op de zgn. objectieve wetenschappelijke analyse van de filosoof Marx) zal namelijk dat agressieve systeem zichzelf om zeep helpen. Het kapitalisme verkeert volgens genoemde analyse in haar laatste ontwikkelingsstadium het zogenaamde imperialistische stadium. De arbeiders of beter het proletariaat zal uiteindelijk zelf de bevrijding tot stand brengen (dus zonder gewapend ingrijpen van het socialistische blok; zie hfdst. 4.1.1).

De socialisten zien het kapitalisme als een agressief en mensvijandig systeem. Zij vinden deze visie bevestigd door het optreden van de kapitalistische wereld in de derde wereld, en door de wijze waarop bedrijven met hun arbeiders omspringen.

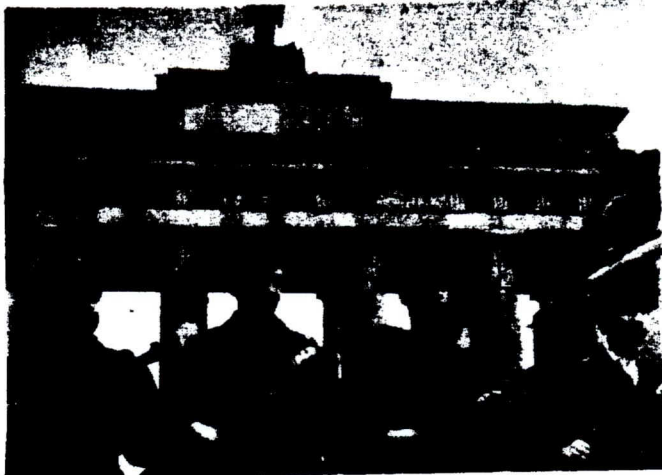
Daartegenover wordt het socialisme sterk geïdentificeerd met vrede.

De woorden 'socialisme' en 'vrede' worden bijna als synoniemen gebruikt. Het socialisme en de wil van het volk worden geacht op één lijn te liggen. Het kritiseren van dit systeem kan daarom ook snel uitgelegd worden als volksvijandigheid.

Het kan zelfs voorkomen dat meerderheidsuitspraken van het volk zelf a-socialistisch en dus tegen haar wil zijn. Daarom is socialistische volwassenheid voorwaarde voor de participatie in de opbouw van de socialistische staat).

Ik denk dat het voor de vredesbeweging hier van groot belang is te zien dat het begrip 'vrede' in de DDR een politieke lading heeft. Dat de daar levende opvatting feitelijk is: socialisme is de uiteindelijke gestalte van vrede en deze vrede zal uiteindelijk de hele wereld ten deel vallen (volgens de Marxistische analyse een noodzakelijke historische ontwikkeling).

Daar waar die vrede al werkelijkheid is geworden (in de DDR bv.) moet zij met alle middelen verdedigd worden. Over dit verdedigingsaspect straks meer.

13 Augustus 1961 — Gevechtsgroepen bevalligen de staatsgrens van de DDR voor de vrede in Europa

Wapenbroederschap verbindt de leden van de legers van de lid-staten van het Verdrag van Warschau

Het Nationale Volksleger

Het Nationale Volksleger en de andere organen van de landsverdediging beschermen de socialistische verworvenheden van de bevolking tegen alle aanvallen van buiten. In het belang van de handhaving van de vrede en van de veiligheid van de socialistische staat onderhoudt het Nationale Volksleger een nauwe wapenbroederschap met de legers van de Sovjetunie en van de andere socialistische staten.

Hoofdstuk 4

4 Oorlog en Vrede.

4.1 Bedreiging vanuit het Oosten.

Het idee dat er van de Oostbloklanden bedreiging uitgaat berust op drie punten:

1. het wereldcommunisme
2. de invallen in Hongarije (56), Tsjecho-Slowakije (68), Afganistan (79/80), Polen (?)
3. de geweldige kernbewapening

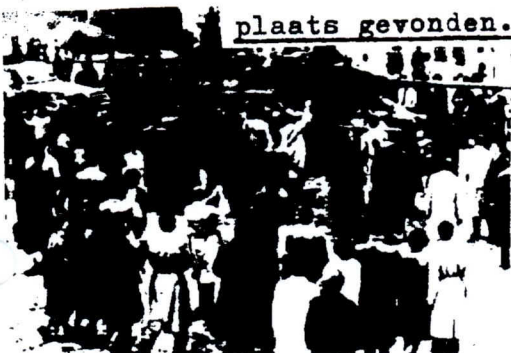
4.1.1 Het wereldcommunisme

Het idee dat de wereldrevolutie door de loop van een geweer moet komen is onjuist, elk land zal zelf de omwenteling moeten bewerkstelligen als de grond er rijp voor is. De socialistische wereldheerschappij kan dus nooit geëxporteerd worden. In Chili kwam het ook van onderaf. Overigens wij zijn voor uitspraken van Mao niet verantwoordelijk. (3,9)
Het lijkt erop dat er hier bij ons van een vooroordeel sprake is.

4.1.2 De invallen

"In Hongarije had er reaktionaire beïnvloeding van buiten plaats gevonden. Er was een geweldig stuk terreur. Deze omwenteling met deze terreur was dus niet volgens de wil van het volk.

De ontwikkelingen in Tsjechoslowakije waren tegen het verbond gericht. Het ging daar niet alleen om het scheppen van een Tsjechisch Communisme (het Communisme met het menselijk gezicht). Als er inmenging van buitenaf komt moeten we ingrijpen. (3)

Mit Hilfe sowjetischer Truppen konnten die faschistischen Kräfte in Ungarn zurückgeschlagen, Ruhe, Ordnung und Sicherheit wiederhergestellt werden. Im Bild: Einwohner von Budapest begrüßen die zur Unterstützung der fortschrittlichen Kräfte eintreffenden sowjetischen Einheiten

Van onze kant is benadrukt dat het „te hulp snellen“ van de Warschaupact troepen in Tsjechoslowakije bepaald niet volgens de wil van het volk was. Daarbij is verwezen naar de geschiedschrijving van de Karel Universiteit van Praag beschreven in "the Czech Black Book". Verder heeft ook het Die^m regime in Vietnam de Amerikanen te hulp beroepen, dat kon toch ook niet de wil van het volk geweest zijn. Men dient dus erg voorzichtig te zijn met de term "te hulp berosen"!

ook in Afghanistan zijn de troepen van de U.S.S.R. "te hulp berosen".

In Polen heeft tot op dit moment nog steeds geen invl plaatsgevonden, ook al ervaren wij in het westen die dreiging al sinds augustus 1970.

"Iedereen in de DDR is bezorgd over de situatie in Polen. Het is jammer dat de kerk in Polen zo'n geweldige invloed heeft. Het gaat de Polen niet oer . In tegenstelling tot de DDR worden de Polen slecht geïnformeerd. Op de bedrijven in de DDR wordt er over diverse zaken gesproken. De Poolse regering is zwak, als zij sterker geweest was had zij deze situatie nooit toegelaten. De economie is daar nog kapitalistisch ongezond". (22)

DAS WETTRUSTEN

verschlingt heute bereits

● **mehr als 500 Milliarden Dollar jährlich – fast eineinhalb Milliarden Dollar pro Tag.**

Mehr als die Hälfte davon entfällt auf die NATO-Staaten, der Rest auf alle übrigen Länder der Erde.

Allein

● **1 Großraumtank-/Frachtflugzeug vom Typ KC-10A, das für den Aggressionsverband „Schnelle Eingreiftruppe“ der USA eingesetzt wird, kostet 34 Millionen Dollar –**

genausoviel wie die Schaffung von

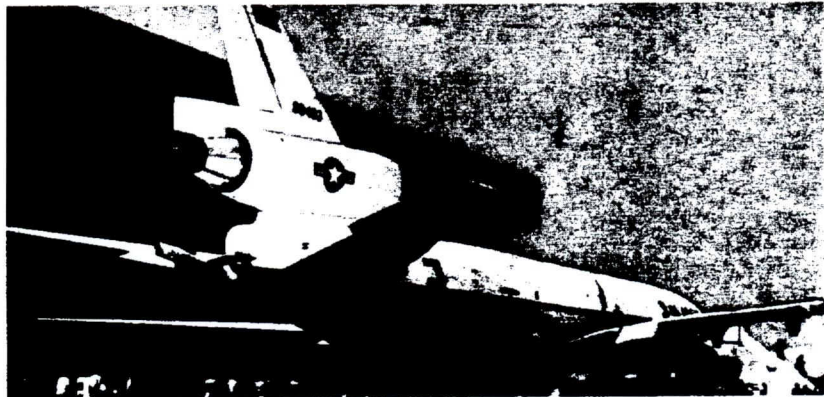
● **2 720 Arbeitsplätzen in der Gesundheitsfürsorge!**

Und wer streicht den KC-10A-Maximalprofit ein?

Es sind

● **vor allem die Aktionäre des USA-Konzerns McDonnell Douglas.**

Fotos: Repro-Archiv, ADN-ZB

In de DDR komen we door de Poolse situatie in de problemen. Zo krijgen we geen kolen op dit moment; onze energietoevoer loopt via Polen.

Toch wil niemand dat Polen binnen gemarcheerd wordt, omdat we weten wat er dan gebeurt. Maar het socialisme staat daar op het spel. (22)

Bovenstaande reactie kregen we van de vice voorzitter van de "Friedensrat", op onze mededeling dat we in diverse kroeg-gesprekken de indruk hadden gekregen dat het DDR-volk rijp was Polen binnen te marcheren.

We blijven hier van mening verschillen. Zij vinden dat de onderlinge solidariteit tussen de volkeren voorop moet staan, terwijl wij van mening zijn dat de wil van het volk doorslaggevend is.

4.1.3

De Bewapening

"De SS-20 is een verdedigingswapen om de raketten van het Westen vroegtijdig uit te schakelen" (11)

We hebben geprobeerd om deze onzin met een aantal argumenten te ontzenuwen.

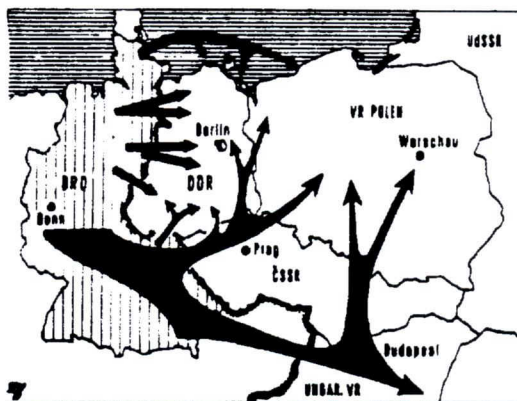
Het aanvallend karakter van o.a. dit wapen laadt op ons in het Westen een geweldige bedreiging.

4.2

Bedreiging vanuit het Westen

Het idee dat er van de NAVO-landen dreiging uitgaat berust op een aantal gegevens:

1. ideologie van de kapitalistische maatschappij;
2. de bewapeningswedloop.

Ein NATO-Angriffsplan, veröffentlicht in „Newsweek“ vom 10. April 1950

4.2.1

De ideologie van de kapitalistische maatschappij
Het kapitalisme is in zich agressief omdat het voor
het behalen van winst over „lijken“ gaat.
De NATO wil een militair overwicht hebben en de
Marschaapaktlanden economisch uitputten door het te
laten bewapenen („doodbewapenen“). Haig heeft gezegd
dat er belangrijker dingen in de wereld zijn dan de
vrede. Reagan heeft gezegd dat de U.S.A. nummer één
moet zijn. (11)

4.2.2

De bewapeningswedloop
Het is steeds het Westen dat de nieuwe wapens ontwikkelt:
Atoombom, waterstofbom, neutronbom.
Ook heeft de USA een bewapeningswedloop in de ruimte ge-
introduceerd met Skylab en ruimteveer . Space Shuttle.
Het westen heeft allerlei offensieve systemen (Pershing II,
kruisraket e.d.) ”.

4.2.3. Het mensonvriendelijke systeem van het kapitalisme.

“In de praktijk blijkt dat het westen niet vredelievend is.
Zo heeft de U.S.A. het SALT II akkoord niet ondertekend
en de U.S.S.R. wel. De U.S.A. heeft chemische wapens in
Vietnam gebruikt. Zuid-Afrika is Angola binnengevallen.
Tweëntwintig D.D.R. grenswachten zijn aan de grens gesneu-
veld. De vredesvoorstellen van de U.S.S.R. worden door de
U.S.A. afgewezen.

De U.S.A. is nu bezig om haar systeem van sociale voor-
zieningen af te breken ten behoeve van de bewapening.

De NATO wil niet verklaren dat zij niet als eerste de
kernwapens wil gebruiken enz. enz.”

Ook van de BRD gaat een dreiging uit. (zie par. 3.3.).

In de huidige situatie is het onmogelijk om duidelijk te maken dat er bij hen geen bezorgdheid hoeft te zijn.

4.3 De Vredesbeweging in de DDR

De officiële vredesbeweging in de DDR is de Friedensrat. Deze raad is samengesteld uit ± 300 personen uit allerlei sectoren van de maatschappij: wetenschappers, arbeiders, dichters, jeugd, kerk e.d..

Soms worden bepaalde mensen ad hoc benaderd b.v. polemologen.

Het is een onafhankelijke organisatie die meewerkt in het Nationale Front.

De vrijwilligers worden vanuit de sectoren die ze vertegenwoordigen afgevaardigd.

Het doel 'vrede' probeert men dichterbij te brengen door internationale kontakten, deelname aan konferenties en door het maken van brochures en posters.

Over de rol van de kerken t.a.v. de vredesvraagstukken wordt gesproken in hoofdstuk 5.

Akties op straat richten zich uitsluitend tegen het Westen. Zo zijn er miljoenen handtekeningen verzameld tegen de invoering van de neutronenbom.

Op aanplakborden wordt veel propaganda gemaakt voor de vredesinitiatieven van het Oostblok en wordt de 'Hochrüstung' van het Westen afgekraakt.

In Wittenberg hebben we met de locoburgemeester gesproken over de mogelijkheid van zustersteden (DDR - Nederland).

Hij was hier enthousiast voor, maar had voor Wittenberg al relaties met franse steden.

Via de vereniging Nederland - DDR en de Liga für Völkerfreundschaft zullen we deze mogelijkheden nagaan.

Als taak van de gemeenteraad wordt gezien om de burgers en dus ook de jeugd te informeren over de vredesproblematiek. Marx heeft gezegd voordat de mens tot beweging komt moet het door zijn kop heen.

4.4 Werken aan de vrede vanuit de DDR

Bij het werken aan de vrede zijn er gezien vanuit het oosten een aantal punten van belang:

POSITIEF

1. de algemene vredesstrategie
2. de vredesvoorstellen van de U.S.S.R.
3. de (on)afhankelijke positie van de D.D.R.
4. de eenzijdige ontwapening

NEGATIEF

5. het militaire onderwijs op school
6. het vijandsbeeld

4.4.1 De algemene vredesstrategie

"Er bestaat een duidelijke wens om zich voor andere volken te interesseren en een ieder een gevoel van solidariteit bij te brengen. Dit houdt in dat we trouw zijn aan het verbond en dat we andere volken willen respekteren. De belangrijke opgave om de vrede te bewaren ziet men in de D.D.R. langs de volgende weg verlopen:

1. eindigen wapenwedloop
2. bewapenen op lager niveau
3. eerst de kernwapens weg, hoe sneller hoe beter, want zij vernietigen het wezen van de mens.

De DDR is niet alleen tegen een kernoorlog maar tegen elke oorlog". (3)

Das Friedensprogramm der achtziger Jahre

In Fortsetzung ihrer Friedensprogramme und unter Berufung auf bisherige Vorschläge der Warschauer-Vertrags-Staaten schlug Leonid Iljitsch Breshnew auf dem XXVI. Parteitag der KPdSU neue, zusätzliche Anstrengungen vor, um nach Lösungen zur Gesundung der internationalen Lage und zur Verhinderung eines Krieges zu suchen. Diese Vorschläge schließen auch Anregungen breiter Kreise aus vielen Ländern ein. Sie haben zum Inhalt:

- Ein Treffen der Repräsentanten der UdSSR und der USA auf höchster Ebene und Fortsetzung des aktiven Dialogs zwischen beiden Staaten auf allen Ebenen
- Eine Sondertagung des UN-Sicherheitsrates unter Beteiligung der höchsten Repräsentanten der Mitgliedsstaaten und gegebenenfalls anderer interessierter Staaten
- Ein Moratorium für die Stationierung neuer Raketenkernwaffen mittlerer Reichweite der NATO-Länder und der UdSSR, das heißt, diese Mittel einschließlich der vorgeschobenen Kernwaffen der USA in Europa quantitativ und qualitativ auf dem vorhandenen Stand bis zum Abschluß eines ständigen Vertrages über die Begrenzung bzw. Reduzierung dieser Mittel in Europa

- Die unverzügliche Fortsetzung der Verhandlungen mit den USA über die Begrenzung der strategischen Rüstungen und deren Reduzierung auf der Grundlage der Gleichheit und der gleichen Sicherheit; Abkommen über das Verbot der Neutronenwaffen
- Die Ausdehnung des Anwendungsgebietes vertrauensbildender Maßnahmen auf militärischem Gebiet auf den gesamten europäischen Teil der UdSSR unter der Voraussetzung einer entsprechenden Erweiterung der Zone für diese Maßnahmen seitens der westlichen Staaten; Verhandlungen über solche Maßnahmen im Fernen Osten
- Verhandlungen und Vereinbarungen zu Fragen der Sicherheit in der Golf-Region, gegebenenfalls koordiniert mit den mit Afghanistan zusammenhängenden internationalen Aspekten
- Die Einberufung einer internationalen Konferenz zur Gewährleistung eines gerechten und dauerhaften Friedens im Nahen Osten
- Die Bildung eines internationalen Komitees namhafter Wissenschaftler, das vor Augen führen soll, wie lebensnotwendig die Abwendung einer nuklearen Katastrophe ist

4.4.2

De vredesvoorstellen van de USSR

"De USSR heeft een aantal stappen genomen en voorstellen gedaan:

1. Zij heeft SALT 2 ondertekend.
2. Zij heeft 20.000 mantroepen teruggetrokken uit Oost-Europa.
3. Zij wil de middellange afstandsruketten verder naar het Oosten terughalen (achter de Oeral).
4. Zij heeft uitgesproken dat ze niet als eerste kernwapens wil gebruiken.
5. In de satellietlanden zijn geen atoomruketten opgeslagen.
6. Zij heeft een moratorium voorgesteld, dwz. er worden geen nieuwe wapens ontwikkeld zolang de onderhandelingen gaande zijn.
7. Zij wil een produktiestop op kernruketten." (3,9)

4.4.3

De (on)afhankelijke positie van de DDR.

De trouw aan het Warschaupakt is in de DDR erg groot. Steeds wordt er verwezen naar de 20e partijdag van de C.P. in de USSR, die doorwerkt in de 10e partijdag van de SED in de DDR. De DDR loopt dus sterk aan de leiband van de communistische partij in de USSR. Een onafhankelijke buitenlandse politiek zoals b.v. Roemenië, **Albanie** of Joegoslavië voeren lijkt voorlo is onmogelijk.

4.4.4

De eenzijdige Ontwapening

"Eenzijdige ontwapening is onwetenschappelijk. Elke staat moet een verdedigingssysteem hebben. We zijn tenslotte terug e van overvallen in deze wereld. We moeten dus rekening houden met de militaire kracht. Hadden wij ons (verdedigings)leger niet gehad, dan was de situatie hier anders geweest. Als de communistische landen geen wapens meer hebben, dan worden ze besprongen. De USA wil toch de andere landen onder haar invloed brengen. Het zou moord zijn als wij zouden ontwapenen, terwijl de andere kant bewapent!"

1 Abb. 3/9 „Ein Gewehr ist dann eine gute Sache, wenn es für eine gute Sache da ist“ (Plakat von Kurt Zimmermann, 1955)

"Den eenzijdige eerste stap van Nederland zal nooit gevolgd worden door eenzelfde stap in de DDR. De DDR heeft de BRD direkt tegenover zich, Nederland betekent in dat opzicht weinig.

De vervolgstap op een eerste stap van Nederland zal nooit door de DDR alleen kunnen worden genomen. De Warschaupak-landen maken stappen na onderling overleg. Dat zou bv. het terugtrekken van de SS-20 raketten tot achter de Oer-al kunnen betekenen.

Als er geen raketten in Nederland opgesteld zouden staan, dan zal zij ook niet worden aangevallen." (9)

4.4.5 Het militaire onderwijs op school.

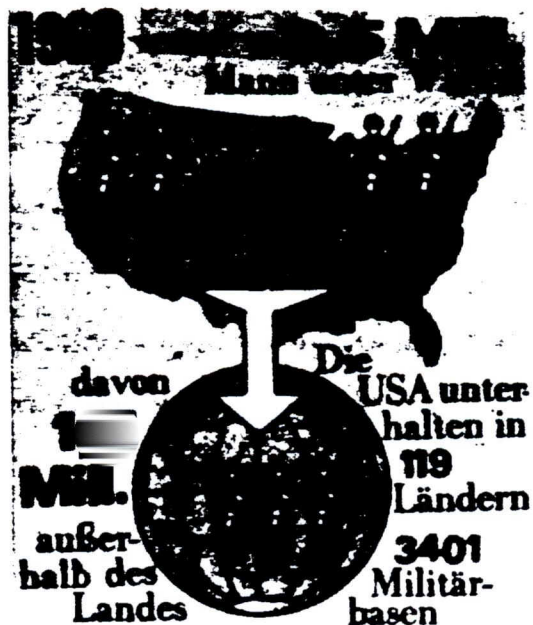
Het militaire onderwijs op school (wehrunterricht) is één van de punten waar de kerken in de DDR zich steeds tegen verzet hebben.

De reactie is dat "kinderen zich moeten leren verdedigen. Het doel moet zijn om het socialisme te verdedigen. Leerlingen van 15 en 16 jaar krijgen 1 uur per week les. Als een leerling dese lessen niet wil volgen dan mag hij wegblijven. De SED is het daarmee eens. De meisjes krijgen civiele verdediging." (9)

4.4.6 Het vijandsbeeld.

Ook uit de voorgaande para rafen zal duidelijk zijn dat er m.n. t.a.v. de USA en de BRD een vijandsbeeld bestaat. In de geschiedenisboeken van het voortgezet onderwijs komt dit ook duidelijk naar voren.

In de discussies hebben we geprobeerd het beeld te verschuiven naar een vriend-vijandbeeld. Omdat het vijandsbeeld geen ruimte geeft om de vrede verder te ontwikkelen.

5

De kerken in de DDR

In de DDR kent men de volgende religieuze groeperingen: de evangelische kerk met acht bisdommen, de katholieke kerk en [†] 30 andere religieuze gemeenschappen.

De eerstgenoemde kerken hebben respectievelijk
9.020.000 leden en 4360 dominees/
pastores (evang. kerken) en
1.200.000 leden en 1300 geestelijken
(kath. kerken).

Met andere woorden 10,5 miljoen inwoners (van de 17 miljoen) zijn lid van een kerkgenootschap (7 à 10% van de DDR-burgers is kerkelijk meelevend). (5)

In 1949 kwam er een scheiding tussen kerk en staat tot stand. De kerk is vrij, maar haar vroegere privileges, als godsdienstonderwijs op de scholen, gebruik van de communicatiemiddelen als pers en radio, staatshulp bij het ophalen van kerkelijke balasting werden toen afgeschaft (Op dit moment vinden er wel weer uitzendingen van kerkdiensten via radio of televisie plaats). (b)

De staat geeft geldelijke hulp ten behoeve van het onderhoud van historische gebouwen.

De opleiding van evangelische theologen vindt plaats aan de theologiesekties van een zestal staatsuniversiteiten. Deze studie wordt door de staat gefinancierd. (c)

Daarnaast beschikt de evangelische kerk nog over eigen opleidingsinstituten. Voor de katholieke geestelijken is er een instelling voor een filosofisch-theologische studie en bestaan er twee seminaries. (c)

Zowel de evangelische kerken als de rooms katholieke kerk onderhouden contacten met de zusterkerken in de BRD.

Hoe deze betrekkingen precies liggen is niet geheel duidelijk; we hoorden in één geval dat er materiële ondersteuning vanuit de BRD naar een ziekenhuis van de evangelische kerk in de DDR was gekomen. (20)